

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทยโดยใช้หมวกความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หมวกความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หมวกความคิด
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หมวกความคิด
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หมวกความคิด

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยการพัฒนาความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทยโดยใช้หมวกความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยนำเสนอสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หมวกความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 83.25/81.14 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้
2. ค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หมวกความคิด มีค่าเท่ากับ 0.6663
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หมวกความคิด มีความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้หมวกความคิดมีระดับความพึงพอใจทั้งโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย โดยใช้หมวกความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หมวกความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 83.25/81.14 หมายความว่านักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยรวมจากการประเมินผลการเรียนระหว่างเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 6 แผน คิดเป็นร้อยละ 83.25 และได้คะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนภาษาไทยหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 81.14 แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หมวกความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้ผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างมีระบบ มีวิธีการสร้างที่เหมาะสม โดยเริ่มจากการศึกษาหลักสูตร แนวคิด ทฤษฎี หลักการเกี่ยวกับการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน และศึกษาหลักการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หมวกความคิดตามแนวคิดของ เอ็ดเวิร์ด เดอ โบโน (Edward De Bono, 1991 : 12) เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ นอกจากนี้แผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นได้ผ่านการตรวจสอบ และแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รวมทั้งผ่านการตรวจสอบประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้และการวัดผลประเมินผล จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน จึงทำให้มีสาระการเรียนรู้ที่ตรงกับจุดประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถของผู้เรียน และได้ผ่านการ

ทดลองใช้กับนักเรียนเพื่อหาจุดบกพร่องต่าง ๆ ดังนั้นเมื่อนำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จึงทำให้นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้ตามขั้นตอนที่กำหนด สอดคล้องกับ รุจิรี ภูสาระ (2545 : 159) ได้อธิบายว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีต้องสามารถตอบคำถามได้ว่า ต้องการให้นักเรียนมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์อย่างไรจะสร้างเสริมกิจกรรมอะไรเพื่อพัฒนา นักเรียนให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ ครูต้องมีบทบาทอย่างไรในกิจกรรมการเรียนรู้ ควรใช้สื่อ และอุปกรณ์อย่างไรที่ช่วยให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ และรู้ได้อย่างไรว่านักเรียนเกิด คุณภาพตามที่คาดหวังไว้ นอกจากนี้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผู้วิจัยได้ใช้หลักการสอนโดย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้นักเรียน ได้ฝึกทักษะการคิด ตามกรอบหวมกความคิด ได้ลงมือ ปฏิบัติกิจกรรมและสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง การใช้คำถามตามสี่ของหวมกความคิดจาก เหตุการณ์ต่าง ๆ ทำให้นักเรียนได้พิจารณาหาเหตุผล เป็นการฝึกทักษะการคิดที่เป็นระบบ เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีการเรียนรู้และทำงานเป็นกลุ่มย่อยตามหลักการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือซึ่งแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มเล็ก โดยแต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้และความสามารถแตกต่างกัน ทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น คนเรียนเก่งจะช่วยเหลือคนที่เรียนอ่อนกว่า สมาชิกในกลุ่มไม่เพียงรับผิดชอบการเรียนของตนเองเท่านั้น แต่จะต้องรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ความสำเร็จของบุคคลคือความสำเร็จของกลุ่ม (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. 2545 : 31-32) สมาชิกทุกคนได้มีโอกาสเป็นทั้งผู้นำและผู้ตามที่ดี ทำให้นักเรียนได้แสดงออกอย่างเต็มความสามารถสอดคล้อง กับงานวิจัยของ วิลาสินี ขวาโยธา (2551 : 93-94) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่าน การคิด และการเขียน ด้วยการใช้อำถามหวมกความคิด 6 สี่ และการเขียนแผนภาพความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ทักษะการอ่าน การคิด และการเขียนของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ ร้อยละ 70/70 ค่าเฉลี่ยที่ได้คิด เป็นร้อยละ 75.86/85.19 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา สุขศรี (2551 : 87) ได้ศึกษา ผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบหวมกหกใบ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ พบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบหวมกหกใบ เรื่อง ระบบ นิเวศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 82.82/81.10 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงนิ นันท์ศักดิ์ศิริ (2552 : 133) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่าง กลุ่มที่ใช้เทคนิคคำถาม SW และ 1H กับกลุ่มที่ใช้เทคนิคการคิดแบบหวมก 6 ใบ ที่มีต่อ

ความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ และเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิคคำถาม 5W และ 1H กับแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิคการคิดแบบหมวด 6 ใบ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.32/75.10 และ 86.53/78.85 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนพร สอนสมนึก (2553 : 108) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการเรียนรู้แบบซินดิเคท และการเรียนรู้ แบบหมวดความคิดหกใบตามแนวคิด Socioscientific พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้แบบหมวดความคิดหกใบ และแผนการจัดการเรียนรู้แบบซินดิเคทตามแนวคิด Socioscientific กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชาภูมิศาสตร์ เรื่อง ภูมิศาสตร์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 78.2329/85.5500 และ 76.8861/76.6400 ตามลำดับ แผนการจัดการเรียนรู้ทั้งสองวิธีมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 75/75

2. ค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หมวดความคิด มีค่าเท่ากับ 0.6663 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวิธีสอนแบบหมวดความคิดเป็นวิธีสอนแบบกลุ่มร่วมมืออีกวิธีหนึ่งที่สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมและเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่นำแนวคิดหรือเทคนิคการคิดแบบหมวดหกใบเพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติอย่างเป็นระบบในการพิจารณาสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้สีของหมวดเป็นสัญลักษณ์แทนการคิดหกด้านซึ่งนักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดอย่างหลากหลายสถานการณ์ในแง่มุมต่าง ๆ กัน มีการกระตุ้นให้นักเรียนได้คิดแก้ปัญหาในสิ่งที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน โดยคิดเป็นกระบวนการและเป็นขั้นตอน นอกจากนี้การที่นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนโดยใช้เทคนิคคำถามหมวดความคิด ซ้ำ ๆ บ่อย ๆ ด้วยใบความรู้ ใบงาน ที่เน้นเนื้อหาเหตุการณ์ที่น่าสนใจและหลากหลายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน มีสื่อเป็นหมวดหกใบที่มีสีสันสวยงาม และภาพประกอบบทเรียนสวยงามเร้าความสนใจ ซึ่งทำให้นักเรียนมีความสนุกสนานเพลิดเพลินในการอ่าน การคิดวิเคราะห์ การตอบคำถามและการทำใบงาน นักเรียนมีความสนใจและการกระตือรือร้นในการเรียน และทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความตั้งใจ จึงส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการเรียนรู้เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2546 ข : 40-43) ได้อธิบายว่า การคิดแบบหมวดหกใบช่วยสร้างวิธีการที่ดีที่สุดสำหรับผู้เรียนในการแก้ปัญหาที่

กำลังเผชิญอยู่ และไม่สร้างความขัดแย้งกับบุคคลที่อยู่ร่วมกันในสังคม เพราะการคิดแบบ หมวกหกใบมีจุดยืนเดียวกันถึงแม้จะมีแนวคิดที่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประยงค์ นุชรอด (2551 : 104-105) ได้ศึกษาผลการพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของ นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เทคนิคคำถามหมวกความคิดหกใบ พบว่า ดัชนี ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคคำถามหมวก ความคิดหกใบ วิชาภาษาไทย ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ ภาษาไทยเรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคคำถามหมวกความคิดหกใบ มีค่าเท่ากับ 0.7297 ซึ่งแสดงว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 72.97 และสอดคล้อง กับงานวิจัยของ รัตนา สุขศรี (2551 : 87) ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบหมวกหก ใบ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ พบว่า ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการ เรียนรู้ที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบหมวกหกใบ เรื่อง ระบบนิเวศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่ม สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ มีค่าเท่ากับ 0.6197 หรือคิดเป็นร้อยละ 61.97 และยังสอดคล้อง กับงานวิจัยของ รัตนพร สอนสมนึก (2553 : 108) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบการคิดอย่างมี วิจารณญาณ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการเรียนรู้แบบซินดิเคท และการเรียนรู้แบบหมวกความคิดหกใบตามแนวคิด Socioscientific พบว่า ดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของแผนการจัดการเรียนรู้แบบหมวกความคิด หกใบตามแนวคิด Socioscientific มีค่าเท่ากับ 0.786 ซึ่งแสดงว่า นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น 0.786 คิดเป็นร้อยละ 78.60 และค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้แบบซินดิเคท (Syndicate) ตามแนวคิด Socioscientific มีค่าเท่ากับ 0.641 แสดงว่า นักเรียนมีความรู้หรือ มีผลการเรียนรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 64.10 และประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 2 แบบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 71.35

3. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนภาษาไทย ของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หมวกความคิด ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้หมวกความคิดมี ความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักเรียนได้ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มีการจัดอย่างมีขั้นตอนที่เหมาะสม มีเนื้อหาที่กระตุ้นให้เกิดความสนใจการเรียน และ ผู้วิจัยได้ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ผ่านการประเมินและให้ข้อเสนอแนะปรับปรุง

โดยผู้เชี่ยวชาญ จึงทำให้สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตรงตามจุดประสงค์ และเหมาะสมกับวัย ความสามารถของผู้เรียน เมื่อนักเรียนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านขั้นตอนในการจัดอย่างมีระบบ ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนภาษาไทยเพิ่มขึ้นได้ นอกจากนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบหวมกความคิดได้นำแนวคิดหรือเทคนิคการคิดแบบหวมกหกใบ ซึ่งเป็นเทคนิคที่ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติอย่างเป็นระบบในการพิจารณาสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะอย่างหลากหลายทั้งการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียน ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ดำเนินเป็นระบบกลุ่มและเป็นการเรียนที่มีเป้าหมายเป็นขั้นตอน เน้นให้ผู้เรียนได้ใช้วิธีการคิดทั้ง 6 ด้านในเรื่องเดียวกันและจะต้องมีการเขียนสรุปแนวคิดในขั้นตอนสุดท้าย ทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับแนวคิดของ เอ็ดเวิร์ด เดอ โบโน (Edward De Bono, 1991 : 7) ได้สรุปว่าการสอนการคิดแบบหวมกหกใบสามารถนำไปสอนได้ทุกทักษะการคิด เนื่องจากในแต่ละโรงเรียนไม่มีการสอนทักษะการคิดโดยตรง เทคนิคการคิดแบบหวมกหกใบสามารถนำไปสอนการคิดได้ทุกสาขาวิชา และยังสามารถนำมาเชื่อมโยงกับทักษะอื่น ๆ อีกด้วย เช่น การสอนภาษากับการคิด เพราะภาษาเป็นการแสดงความคิดออก ถ้านักเรียนมีทักษะการคิดอ่อน ทักษะทางภาษาก็จะไม่ดีไปด้วย นอกจากนี้ เทคนิคการคิดแบบหวมกหกใบยังนำไปใช้กับการเขียน การพูดในวิชาต่าง ๆ และใช้สอนการอ่าน การสอนวิชาสังคม วิชาวิทยาศาสตร์ และวิชาคณิตศาสตร์ได้ ซึ่งเทคนิคการคิดแบบหวมกหกใบช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนถ้าผู้สอนสอนได้ตรงตามวิธีอย่างละเอียด สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิลวรรณ เจตวรัญญ (2549 : 40) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการคิดแบบหวมกหกใบกับการสอนปกติ พบว่า ความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการคิดแบบหวมกหกใบกับการสอนปกติ ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุปผา มุคุระ (2549 : 73-76) ได้ศึกษาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้หวมกความคิด 6 ใบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หวมกความคิด 6 ใบ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หวมกความคิด 6 ใบ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยัง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา สุขศรี (2551 : 87) ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบหมวดหกใบ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบหมวดหกใบมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบหมวดหกใบมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์ นันทศักดิ์ศิริ (2552 : 133) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างกลุ่มที่ใช้เทคนิคคำถาม 5W และ 1H กับกลุ่มที่ใช้เทคนิคการคิดแบบหมวด 6 ใบ ที่มีต่อความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ และเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิคคำถาม 5W และ 1H กับกลุ่มที่ใช้เทคนิคการคิดแบบหมวด 6 ใบ มีความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ และเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาดา พิณลา (2554 : 96) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT กับการจัดการเรียนรู้แบบหมวดคิด 6 ใบ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT กับการจัดการเรียนรู้แบบหมวดคิด 6 ใบ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT กับการจัดการเรียนรู้แบบหมวดคิด 6 ใบ มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้หมวดความคิดมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายข้อ โดยข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.39$) คือ นักเรียนชอบเนื้อหาที่เรียน และข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.00$) คือ นักเรียนมีความสุขเมื่อครูให้เขียนเรื่องจากจินตนาการ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนมีความพึงพอใจต่อเนื้อหาที่เรียน ได้อ่านวิเคราะห์เนื้อหาที่ให้คิดข้อคิดที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวัน มีการแทรกกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกคิด ฝึกทำ ได้ร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

ได้ฝึกการทำงานกลุ่มร่วมกัน และสามารถปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสำเร็จ ทำให้เกิดความมั่นใจ และภาคภูมิใจในผลงาน นักเรียนจึงมีความสนุกสนานเพลิดเพลินและมีความสุขในการเรียน สอดคล้องกับ เอ็ดเวิร์ด เอ. โบโน (สุรัชย์ รัตนกิจตระกูล, 2536 : 26) ได้สรุปไว้ว่าการสอนแบบ หมวกหกใบ ทำให้สามารถเรียนรู้และนำไปใช้ได้ง่าย กระตุ้นความสนใจได้ดี การใช้หมวก จริงหรือภาพหมวกและสีสั้นต่าง ๆ มีส่วนช่วยอย่างมาก สามารถแสดงความรู้สึกหรือ สัญชาตญาณ โดยไม่ต้องเกรงว่าจะไม่เหมาะสมในที่ประชุม สามารถคิดแบบใดแบบหนึ่งใน ช่วงเวลาได้อย่างเต็มที่โดยไม่สับสนกับความคิดของหมวกสีอื่นในเวลาเดียวกัน สามารถเปลี่ยน ความคิดได้ง่าย และตรงไปตรงมา โดยไม่ต้องงอแงใครด้วยการเปลี่ยนสีหมวก ผู้ระดมความคิด ทุกคน สามารถใช้หมวกแต่ละสีได้ครบทุกสีแทนที่จะคิดแต่เพียงสีเดียว ด้านเดียวตามปกติ ซึ่ง เป็นการแยกทิวออกไป และปล่อยความคิดให้มีอิสรภาพที่จะคิดได้อย่างเต็มที่ ทำให้สามารถ จัดลำดับความคิดเหมาะสมกับหัวข้อ และป้องกันมิให้เกิดการโต้เถียงกันในที่ประชุม เพื่อฝ่าย ต่าง ๆ จะได้คิดร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทรา ปรีชา (2548 : 104) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้ แบบฝึกทักษะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักเรียนมีความ พึงพอใจต่อแผนการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้แบบฝึกทักษะ อยู่ในระดับมาก และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสุริยัน ธรรมวิเศษ (2549 : 74-76) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผล การใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง อริยวัฑฒิ 5 โดยใช้การสอนแบบ โยนิโสมนสิการ และการสอนแบบหมวกหกใบ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โยนิโส มนสิการและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบหมวกหกใบอยู่ในระดับมากที่สุด 2 วิธี และ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประยงค์ นุชรอด (2551 : 104-105) ได้ศึกษาผลการพัฒนาทักษะ การอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เทคนิคคำถามหมวกความคิด หกใบ พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียน โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เทคนิคคำถามหมวกความคิดหกใบ โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 17 ข้อ โดยมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.82$) คือ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อเนื้อหาที่ได้อ่านวิเคราะห์ เป็นเนื้อหาที่ให้คิดข้อคิดเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน นักเรียนรู้สึกสนุกในการเรียนภาษาไทยเรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคคำถามหมวกความคิดหกใบและนักเรียนสามารถนำความรู้ ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้หมวกความคิด ส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนภาษาไทย และมีความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาไทย ผู้วิจัยได้สรุปการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 ก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หมวกความคิด ครูควรมีการเตรียมความพร้อมในการสร้างความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม โดยการอธิบายความหมายของหมวกแต่ละสีให้ชัดเจน และยกตัวอย่างวิธีการใช้หมวกแต่ละใบ มีการฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนเพื่อให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคย และสามารถนำเทคนิคหมวกความคิดไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 เนื้อหาที่จะนำมาจัดกิจกรรม ครูควรเลือกให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ สภาพสิ่งแวดล้อม และพัฒนาการของนักเรียน เลือกในสิ่งที่นักเรียนให้ความสนใจอยู่แล้ว เช่น นิทานบทความ เกร็ดความรู้ หรือเหตุการณ์ปัจจุบันที่ทุกคนได้รับรู้ในรูปของสื่อต่าง ๆ จากการดู การฟังและการอ่าน แล้วนำมาใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้โดยใช้หมวกความคิดในขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1.3 การจัดการเรียนรู้โดยใช้หมวกความคิด มีกระบวนการที่ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ ในแต่ละขั้นตอนที่หลากหลาย จึงจำเป็นต้องใช้เวลามากในบางกิจกรรม ครูผู้สอนควรยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม

1.4 ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสังเกตพบว่า นักเรียนกลุ่มอ่อนและกลุ่มปานกลางจะมีปัญหาในการอ่านและสรุปประเด็นจากการอ่าน ดังนั้น สำหรับนักเรียนกลุ่มอ่อนหรือนักเรียนที่อ่านไม่คล่อง ควรใช้การแบ่งกลุ่มแบบคละคนเก่ง ปานกลาง อ่อน เพื่อให้นักเรียนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2. ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้หมวกความคิด ที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนในระดับชั้นและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้หมวกความคิดกับเทคนิควิธีการสอนอื่น ๆ